

Szarpawa

ABC KAJAKARZA

Dobijanie do brzegu, wsiadanie/wysiadanie

- » Dobijaj do brzegu pod prąd.
- » Wsiadaj/wysiadaj z kajaka ustawionego dziobem w górę rzeki.

Wywrotka

- » Po wywrotce nie odwracaj kajaka, podprowadź go do brzegu.
- » Ratuj najpierw człowieka, potem sprzęt.

Pamiętaj

- » Rzeczy zabezpiecz przed zamoczeniem (wodoszczelne worki) i zgubieniem w wodzie (przywiąż).
- » Po wywrotce nie odwracaj kajaka, podprowadź go do brzegu.
- » Ratuj najpierw człowieka, potem sprzęt.
- » Zabierz mapę szlaku (miejsca niebezpieczne, biwaki, atrakcje).
- » Weź gotówkę.
- » Naładuj telefon.

Obserwacja

- » Obserwuj powierzchnię wody przed dziobem kajaka, zmarszczki, fale czy wiry to zapowiedź podwodnych przeszkód do ominięcia.
- » Obserwuj zmiany pogody.

Zachowanie

- » Nie wsiadaj i nie pływaj po spożyciu alkoholu.
- » Zwracaj uwagę na innych.
- » Pomagaj innym w razie potrzeby.
- » Nie przeceniaj swych sił.
- » Zachowaj ostrożność, nie pływaj samotnie.
- » Pływaj w kamizelce ratunkowej.
- » Biwakuj w bezpiecznych miejscach (nie na wyspach na rzece).
- » Śmieci pakuj w worki, zostawiaj w miejscach wyznaczonych.
- » Przed wypłynięciem zapoznaj się z trasą spływu, informacjami o rzece i pogodzie.
- » Zachowaj szlak: na przodzie grupy płynię przewodnik, na końcu ratownik lub najsprawniejsza osoba.
- » Unikaj spływania przez sztuczne progi, przeniesij kajak brzegiem.
- » Zapisz w telefonie numery służb ratunkowych.
- » W razie wypadku powiadom służby ratownicze.

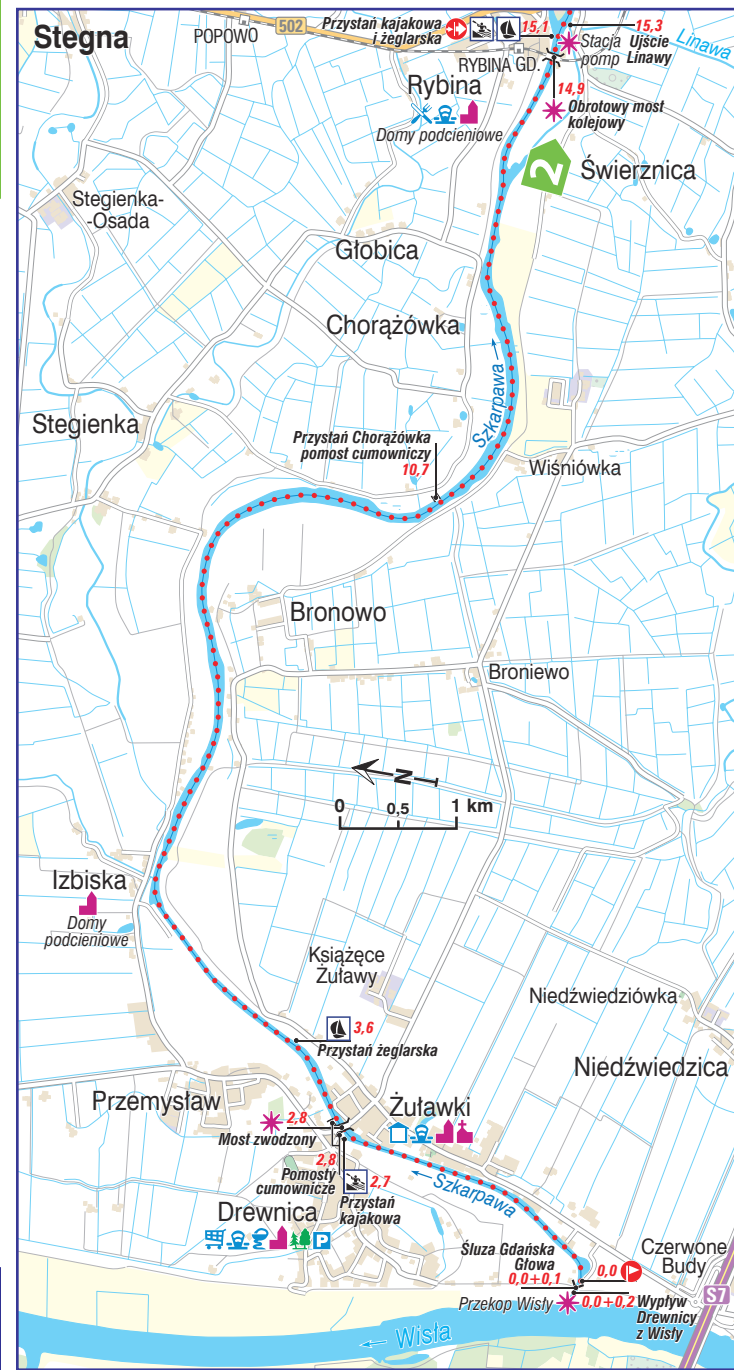
Ważne numery telefonów:

112 (alarmowy)
 601 100 100 (ratunkowy nad wodą)
 58 3094911 (WIOŚ)
 52 3391100 (RZGW w Bydgoszczy)
 58 3261888 (RZGW w Gdańsku)
 91 4411200 (RZGW w Szczecinie)
 22 4701000 (Infolinia Wód Polskich)

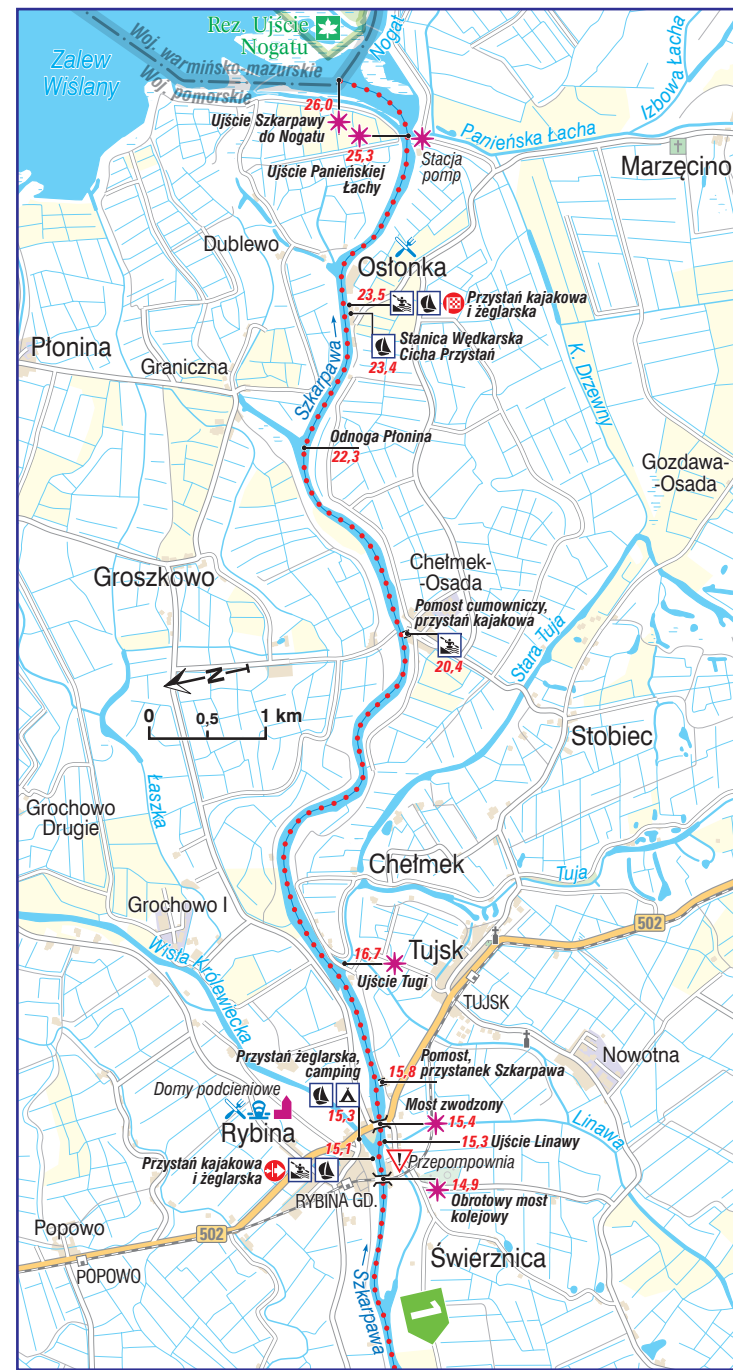
Facebook: PomorskieSzlakiKajakowe
 kajaki.pomorskie.eu

Odcinek 1
Gdańska Głowa – Rybina (15,1 km)

Odcinek 2
Rybina – Ostonka (8,4 km)

Rybina - plan miejscowości

Drewnica, Żuławy - plan miejscowości

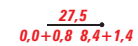

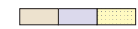
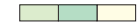

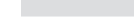

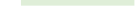
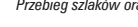

szlak kajakowy Szarpawa

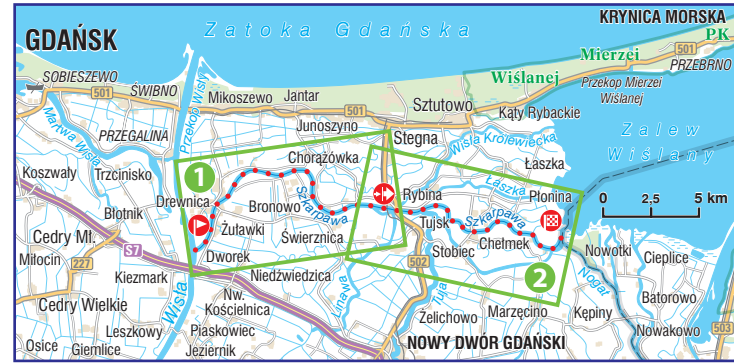
Pomorskie Szlaki Kajakowe
 kajaki.pomorskie.eu

objaśnienia znaków do szlakówek Pomorskich Szlaków Kajakowych

- Szlak kajakowy, kierunek spływu
- 27,5
0,0+0,8 8,4+1,4
Kilometraż liczony w górę rzeki (w km)
Odległość punktu do szlaku rzeki na danym kilometrze
- Początek/koniec szlaku
- Początek/koniec dziennego odcinka szlaku
- Przystań kajakowa; przystań żeglarska
- Stacja wodna; miejsce wodowania
- Przenoska, przewózka
- Niebezpieczne miejsce; elektrownia
- Jaz, spłaznienie, próg; zakaz pływania
- Most; kładka, pomost; akwedukt; śluza
- Hodowla ryb
- Pole biwakowe; kąpielisko; plaża
- Rzeka; kanał
- Jezioro, zbiornik wodny; bagno, teren podmokły
- Kościół, klasztor; inny obiekt sakralny; kapliczka
- Zamek; muzeum; pomnik
- Pałac, dwór; zabytkowy park; leśniczówka
- Młyn; inny zabytek; ciekawy obiekt krajoznawczy
- Posterunek policji; szpital, przychodnia; apteka
- Market; sklep spożywczy; poczta
- Obiekt noclegowy; gastronomia; bankomat
- Informacja turystyczna; wiatra turystyczna; miejsce odpoczynku
- Parking; przystanek autobusowy; Miejsce Obsługi Roweryzistów
- Wieża widokowa; punkt widokowy; stadion, boisko
- Rezerwat przyrody; pomnik przyrody
- Teren zabudowany; teren przemysłowy; piasek
- Las; park; łąka
- Sad, ogród; inny teren zielony; cmentarz
- Autostrada
- Droga ekspresowa
- Droga krajowa
- Droga wojewódzka
- Droga powiatowa; droga lokalna
- Droga polna, leśna
- Linia kolejowa; stacja
- Nieczynna linia kolejowa
- Lotnisko
- Granica województwa
- Park narodowy
- Park krajoznawczy

europilot
ul. St. Konarskiego 3; 01-355 Warszawa
tel./fax 22 664 50 91
e-mail: biuro@europilot.com.pl
www.europilot.com.pl

Przebieg szlaków oraz schematy przenoszek mają charakter orientacyjny

- Długość szlaku Szarpawy:
23,5 km lub 26,0 km
- Liczba dni:
2
- Liczba przenoszek:
0
- Liczba przystani kajakowych:
9
- Rekomendowana trasa spływu:
Śluza Gdańska Głowa (km 0,0) – Osłonka (km 23,5)
- Trudność:
szlak łatwy i nieuciążliwy
- Propozycje etapów spływu:
1. **Gdańska Głowa – Rybina (15,1 km)**
2. **Rybina – Osłonka (8,4 km)**

Uwaga: szlakiem można pływać w obu kierunkach, i kontynuować spływ Nogatem. Można też w Rybinie kontynuować spływ Wisłą Królewicką w stronę Sztutowa.

Szarpawa to jedno z ujściowych ramion delty Wisły, którymi dawniej rzeka wpadała do Bałtyku. Liczy 26 kilometrów długości. Odcięta od głównego nurtu Wisły służy w Gdańskiej Głowie, dziś praktycznie pozbawiona jest nurtu. Wije się leniwie szerokim, otoczonym wałami przeciwpowodziowymi korytem przez równinne tereny Żuław. Wpada do Zalewu Wiślanego deltowym ujściem, wspólnym z rzeką Nogat. W Rybinie rozwidła się na dwie odnogi. Wschodnia to właściwa Szarpawa, zwana też Wisłą Elbląską, a północna to Wisła Królewicka, uchodząca do Zalewu Wiślanego w pobliżu Sztutowa.

Szarpawa jest szlakiem wodnym wchodzącym w skład Pętli Żuławskiej. Stanowi śródlądową drogę wodną II klasy o znaczeniu regionalnym, dostępną dla statków lub zestawów pchanych, ale też dla jachtów, łodzi motorowodnych, haubeboatów i kajaków. Z uwagi na duży ruch obiektów pływających, należy zachować na niej szczególną ostrożność. Dla kajakarzy jest dość monotonna, choć ciekawostką są obiekty hydrotechniczne i zabytkowa zabudowa mijanych po drodze wsi. Atutem rzeki, z uwagi na brak nurtu, jest możliwość pływania w obu kierunkach.

Dobrym miejscem na początek i koniec żuławskich spływów kajakowych jest położona w połowie szlaku **Rybina**, w której funkcjonuje duża przystań kajakowa i żeglarska, będąca główną bazą wodniacką Pętli Żuławskiej. Spływ można też rozpocząć lub zakończyć przy śluzie Gdańska Głowa, w Drewnicy i Osłonce.

Wieś **Rybina** to jeden z ważniejszych węzłów wodnych na Żuławach, w którym krzyżują się szlaki Szarpawy, Wisły Królewickiej, Linawy i Tugi. Znana jest ze znajdujących się na Szarpawie i Wisle Królewickiej zabytkowych mostów zwodzonych z początku XX wieku. Największą atrakcją jest ręcznie otwierany obrotowy most kolejowy żuławskiej wąskotorówki.

Płynąc w kierunku zachodnim z Rybiny można dopłynąć do śluzy Gdańska Głowa. Na południowym brzegu Szarpawy widoczne jest rozlewisko rzeki Linawy, za którym widać budynek największej na Żuławach stacji pomp w **Chłodniewie**. Przepływamy pod zabytkowym mostem kolejowym. Rzeka toczy wolno swe wody w otoczeniu żuławskiej delty. Po drodze mijamy nieliczne zabudowania, niektóre to zabytkowe zagrody holenderskie i domy podcieniowe. Na wysokości **Chorażówki** widać prywatną przystań, zaś w **Izbiskach** charakterystyczną i niedokończoną bryłę przystani Żabi Brzeg, odbudowywaną na wzór strażnicy rzecznej z początku XVIII wieku.

Dalej rozpoczynają się zabudowania wsi Żuławki, Przemysław i Drewnica. Zarówno w Drewnicy, jak i położonych na drugim brzegu Żuławkach zachowało się sporo przykładów tradycyjnej architektury żuławskiej, gotycki kościół oraz cmentarz ewangelicki. W obu tych miejscowościach funkcjonują także przystanie kajakowe, więc warto zatrzymać się na odpoczynek.

Drewnica to duża, żuławska wieś, położona na lewym brzegu Szarpawy. Jej początki sięgają czasów średniowiecza. Warto się tu zatrzymać z uwagi na zachowaną żuławską zabudowę, zagrody holenderskie i budynki gospodarcze. Ciekawy drewniany, pomennonicki wiatrak-koźlak z 1718 roku, to jedyny tego typu obiekt na Żuławach, a w starym parku stoi zabytkowy, ceglany dom sołtysa. Atrakcją na szlaku jest most zwodzony wybudowany w 2015 roku na miejscu starego mostu pontonowego. Położone na drugim brzegu rzeki **Żuławki** też szczytą się średniowiecznym rodowodem. Założone w połowie XIV wieku przez Krzyżaków w XVI wieku zasiedlili mennonici. Osadnicy holenderscy pozostawili po sobie unikalne dziedzictwo w postaci czterech podcieniowych domów z rzeźbionymi gankami i gzymsami. Najpiękniejszy jest szachulcowy dom w północnej części wsi, stojący przy brukowanej drodze. Przy głównej drodze w Żuławkach stoi drewniany dom z połowy XIX wieku, jeden z najlepiej zachowanych tego typu na Żuławach, pięknie zdobiony z żeliwnymi schodami i dekorowanymi drzwiami. Można również zobaczyć neogotycki kościół Narodzenia Najświętszej Marii Panny z barokowym wyposażeniem i cmentarną kaplicę ewangelicką

U ujścia Szarpawy do Zalewu Wiślanego

z XIX wieku. Kaplicę i kościół otaczają kamienne i żeliwne nagrobki z XIX i początku XX wieku. Podobnie jak w Drewnicy, również w Żuławkach znajduje się most zwodzony na Szarpawie.

Spływ możemy zakończyć przy śluzie Gdańska Głowa. Z lewej strony znajduje się dogodne nieurządzone miejsce na wodowanie.

Śluza Gdańska Głowa pełni niezwykle ważną rolę, a jej zabytkowy charakter i nawiązanie do historii czynią z niej ważną atrakcję na szlaku. Bez śluzy Szarpawa nie byłaby rzeką żeglowną, a położone nad nią Żuławy Wielkie zalałaby Wisła. Stopień zbudowano w 1895 roku w ramach szerszego programu inwestycyjnego przebudowy ujścia Wisły, który obejmował także wykonanie w latach 1891–1895 przekopu oraz odcięcia od Wisły Gdańskiej i Wisły Elbląskiej. Nazwa śluzy nawiązuje do twierdzy dawniej stojącej w rozwidleniu Wisły na Szarpawę i Leniwkę, która w czasie wojen polsko-szwedzkich była ważnym punktem obronny Gdańska.

Z **Rybiny** można popłynąć na wschód, w kierunku ujścia Nogatu. Ta trasa liczy 12 kilometrów w jednym kierunku. Za mostem zwodzonym na brzegu południowym znajduje się ujście rzeki Tugi, którą można dopłynąć do Nowego Dworu Gdańskiego lub Nowego Stawu. Z prawej strony mijamy zabudowania wzdłuż rzeki. To osada **Chelmek**. Za wsią rzeka staje się jeszcze bardziej odludna, krajobraz robi się otwarty. Choć płyniemy pomiędzy wałami, widać coraz mniej roślinności szuwarowej. Po drodze z lewej strony klika ślepych odnog, zaś z prawej przystań kajakowa z pomostem w **Chelmku-Osadle**.

Odpoczynek po spływie

Dalej za obwałowaniami – pola uprawne potożne często w depresji. Płynąc większą łodzią lub statkiem można zaobserwować, że rzeka płynie powyżej okalających terenów. W pobliżu ujścia Szarpawy do Nogatu znajduje się przystań żeglarska i kajakowa w **Ostonce**, a nieco dalej stacja pomp. Na **Zalewie Wiślanym** lepiej nie wpływać kajakiem z uwagi na wiatr i falowanie oraz ruch jachtów i barek.

Bardzo ciekawy jest **ujściowy odcinek Szarpawy**, która nie wpada bezpośrednio do Zalewu Wiślanego, lecz wspólnie z Nogatem tworzy deltę. Za przepompownią w Ostonce wody obu rzek tworzą rozlewisko, otoczone przez niezmierzone szuwały, wśród których żyją liczne ptaki wodne. To teren chroniony, jako rezerwat przyrody „Ujście Nogatu”. W pobliżu do Szarpawy wpada Panieńska Łacha (Kanał Panieński). To właśnie tu znajduje się wspomniana już wcześniej, wybudowana w 1943 roku, **stacja pomp w Ostonskach**, która razem ze zbudowaną w 1930 roku stacją w Chłodniewie odwadnia praktycznie całą centralną część Żuław Wiślanych. O ich sile i wydajności świadczy fakt, że po ich uszkodzeniu w 1945 roku przez wycofujące się wojska niemieckie, zalane zostały obszary aż po Tczew i Malbork. Niemcy zakładali wówczas że osuszanie terenu zajmie około 50 lat, a stacje pomp uporały się z problemem w 3 lata. Nie powinno to jednak nikogo dziwić, gdyż na każdej stacji znajdują się po trzy zespoły pompowe, które łącznie w ciągu sekundy mogą przepompować około 21 tysięcy litrów wody.

Na rozwidleniu Szarpawy w Rybinie